

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Στενεύει ολοένα και περισσότερο ο κλοιός για τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, καθώς η λίρα κατακυλά καθημερινά σε νέα αρνητικά ρεκόρ και η οικονομική κρίση στην Τουρκία λαμβάνει τρομακτικές διαστάσεις. Η λαϊκή δυσαρέσκεια ξεσπά πάνω στον Τούρκο Πρόεδρο, καθώς οι πολίτες χρεώνουν την κρίση σε εκείνον, και η δημοτικότητα του καταρρέει. Πολιτικοί παρατηρητές στη γειτονική χώρα εκτιμούν ότι αυτή η κατάσταση φέρνει πιο κοντά τις πρόωρες εκλογές, τις οποίες πλέον ζητά επιτακτικά και η αντιπολίτευση.

Αυτό που συμβαίνει δεν έχει προηγούμενο τα τελευταία 10 με 15 χρόνια. Κατά το διάστημα της κυριαρχίας του Ερντογάν, η αντιπολίτευση μάλλον φοβόταν τις εκλογές, ακόμα και να τις ζητήσει. Αυτό άλλαξε δραματικά κυρίως τις τελευταίες εβδομάδες, καθώς η ξέφρενη πτώση της λίρας συμπάρεσυρε στην οικονομική κρίση τόσο τα μεσαία στρώματα όσο και τη νέα επιχειρηματική τάξη της Ανατολίας, τους κατεχόνους ευνοημένους από τη διακυβέρνηση Ερντογάν. Η δυσφορία των Τούρκων με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης εντείνεται καθημερινά, με 7 στους 10 να πιστεύουν ότι ο Τούρκος Πρόεδρος δεν μπορεί να διαχειριστεί την κρίση. Η ανορθόδοξη επιλογή της μείωσης των επιτοκίων ενώ καλπάζει ο πληθωρισμός, που είναι προσωπική απόφαση του Ερντογάν, έχει δημιουργήσει συνθήκες φυγής από το εθνικό νόμισμα και προκαλεί μεγάλες ελλείψεις στην αγορά.

Επίσης, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, οι Τούρκοι βγαίνουν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Μπορεί να μην είναι πολλοί, ωστόσο η δημόσια διαμαρτυρία δεν είναι το αυτονόητο σε μια χώρα όπως η Τουρκία, ενώ εντυπωσιάζει και το κοινό τους αίτημα: «Ερντογάν, παραιτήσου!»

Ο σουλτάνος έχει ακόμα 18 μήνες προεδρικής θητείας έως τις εκλογές του 2023. Ωστόσο, πολιτικοί αναλυτές στην Τουρκία αλλά και στο εξωτερικό θεωρούν πολύ δύσκολο να αντέξει τόσο πολύ. Αντιθέτως, στην Τουρκία πληθαίνουν οι εκτιμήσεις ότι ο Τούρκος Πρόεδρος θα επιλέξει την πρόωρη προσφυγή στις κάλπες, με την ελπίδα να σώσει ό,τι μπορεί να σωθεί και κυρίως να αποτρέψει την κατάρρευση του κόμματός του, του ΑΚΡ, σε ποσοστά τέτοια που θα το οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια στην

Το κραχ φέρνει πρόωρες κάλπες

Ο Ερντογάν έχει ακόμα 18 μήνες προεδρικής θητείας έως τις εκλογές του 2023. Ωστόσο, πολιτικοί αναλυτές στην Τουρκία αλλά και στο εξωτερικό θεωρούν πολύ δύσκολο να αντέξει τόσο πολύ

περιθωριοποίηση και στην απώλεια της προσωπικής του βάσης ισχύος. Ο Ερντογάν, άλλωστε, δεν τρέφει αυταπάτες. Γνωρίζει ποια είναι τα δεδομένα και δεν είναι τυχαίο ότι έθιξε πρώτη φορά το ενδεχόμενο ήπτας σε ομιλία του πριν από 15 ημέρες. «Εάν ο λαός πει στο καλό κι έρθουν οι επόμενοι, ας γκρεμίσουν όσα χτίσαμε», είπε χαρακτηριστικά ο Τούρκος Πρόεδρος.

Βεβαίως, η κυβέρνηση και οι σύμμαχοί της δεν σκοπεύουν να παραδοθούν αμαχητί. Εναντίον των διαδηλωτών έχουν επιστρατεύσει την αστυνομική βία, ενώ προσπαθούν να αποδώσουν το κραχ της λίρας σε «σαμποτάζ εξωτερικών εχθρών», όπως δήλωσε την περασμένη εβδομάδα ο **Ντεβλέτ Μπαχσελί**. Το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας της Τουρκίας, που συνεδρίασε την περασμένη Πέμπτη, ασχολήθηκε για πρώτη φορά στην ιστορία του με τις εξελίξεις στην οικονομία της Τουρκίας και έκανε λόγο για «προκλήσεις και απειλές που αντιμετωπίσει και μπορεί να αντιμετωπίσει η Τουρκία κατά τη διαδικασία εφαρμογής των οικονομικών πολιτικών της», αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο λήψης μέτρων. Αυτό, μάλλον, ανησύχησε ακόμα περισσότερο τους πολίτες και τις αγορές, με αποτέλεσμα η πτώση της λίρας να επιταχυνθεί την Παρασκευή.

Στο αίτημα για πρόωρες εκλογές συμφώνησαν ο επικεφαλής της αξιωματικής αντιπολίτευσης **Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου** και η πρόεδρος του Καλού Κόμματος **Μεράλ Ακσενέρ** σε συνάντηση που είχαν πριν από 10 ημέρες. Εκτοτε, το επαναφέρουν σχεδόν καθημερινά και με μεγαλύτερη ένταση. Την περασμένη Πέμπτη, ο Κιλιτσντάρογλου κατηγορήσε τον Ερντογάν ότι δεν μπορεί να διοικήσει τη χώρα και να τη βγάλει από την οικονομική κρίση και του ζήτησε επιτακτικά: «Φέρε την κάλπη. Θα κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου για να αναγκάσουμε εσάς και τους συνεργάτες σας να προχωρήσετε σε πρόωρες εκλογές». Από την πλευρά της, η Ακσενέρ κατηγορήσε τον Ερντογάν ότι ώθησε την Τουρκία σε μια εντεινόμενη κρίση λόγω της διαστατικότητα της του να κηρύξει πρόωρες εκλογές και επέκρινε τον κυβερνητικό συνασπισμό για τη διαίωξη της ρητορικής ότι «ξένες δυνάμεις» επιτίθενται στην Τουρκία. «Η τρέχουσα εικόνα είναι αποκλειστικά αποτέλεσμα των αποτυχημένων πολιτικών του ΑΚΡ», είπε η Ακσενέρ, που κατηγορήσε τον Ερντογάν ότι διαπράττει «προδοσία» διατηρώντας τη θέση του ως προέδρου και καθυστερώντας τις εκλογές. Το αίτημα για πρόωρες κάλπες τίθεται πλέον από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Η Αθήνα παρακολουθεί με μεγάλη προσοχή τις εξελίξεις στην Τουρκία, καθώς ανησυχεί για το ενδεχόμενο «εξαγωγής» της κρίσης και δεν θέλει σε καμία περίπτωση την αποσταθεροποίηση της γειτονικής χώρας. Η «εξαγωγή κρίσης» δεν είναι υποθετικό σενάριο. Έχει συμβεί στο παρελθόν (το 1974, αλλά και το 1996) και θα μπορούσε να εκδηλωθεί οπουδήποτε, είτε στο Αιγαίο, είτε στην Κύπρο, είτε στο μεταναστευτικό. Άλλωστε, η ανακοίνωση του τελευταίου Συμβουλίου Ασφάλειας εμπεριέχει σκληρές αναφορές για την Ελλάδα, την οποία κατηγορεί ότι δεν τηρεί τους όρους καλής γειτονίας. Αν, πάντως, ο Ερντογάν προσπαθήσει να συσπειρώσει το εσωτερικό μέτωπο με μια επιθετική ενέργεια στο εξωτερικό, θεωρείται ότι αυτό θα συμβεί στην κυπριακή ΑΟΖ, με αφορμή την επανεκκίνηση του ερευνητικού προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

η άποψη

του ΓΙΑΝΝΗ ΜΙΧΕΛΑΚΗ

Οι Γάλλοι, οι Τούρκοι, οι Αραβες και τα Rafale

ΑΡΑΓΕ, τα παθήματα μας έγιναν μαθήματα; Το ότι η εξωτερική πολιτική -και μάλιστα με τη διάσταση της διπλωματίας των εξοπλισμών- δεν καθορίζεται με κριτήρια συναισθηματικά είναι γνωστό! Αυτό που δεν ξέρω είναι αν εμείς -ως χώρα- το έχουμε συνειδητοποιήσει!

Θυμάμαι, για παράδειγμα, την περίπτωση των περιβόπων γερμανικών υποβρυχίων τύπου 214. Αυτών που παραγγείλαμε από τη Γερμανία, τα οποία οι ειδικοί του Πολεμικού μας Ναυτικού τα διαμόρφωσαν ειδικά για το Αιγαίο, μάλιστα με τέτοιον τρόπο που σήμερα είναι το φόβτρο για τα τουρκικά πολεμικά πλοία. Και, δυστυχώς, δεν φροντίσαμε στη συμφωνία με τους Γερμανούς να διασφαλίσουμε ότι δεν θα δοθούν στην Τουρκία.

Αποτέλεσμα; Οι Τούρκοι πήραν ΕΤΟΙΜΑ αυτά τα υποβρυχία, με τις βελτιώσεις που έκαναν οι ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ αξιωματικοί και πλέον θα αμφισβητούν την υπεροπλία μας στον κρίσιμο αυτόν τομέα της ισορροπίας δυνάμεων στο Αιγαίο και στην ανατολική Μεσόγειο.

Τώρα, γιατί αναφέρω αυτό το γεγονός;

Διαβάζω ότι, ξαφνικά, οι άλλοτε εχθροί, Τούρκοι και

Αραβες των Ηνωμένων Εμιράτων, κλείνουν τα μεταξύ τους μέτωπα, τα ΗΑΕ προχωρούν σε επενδύσεις 10 δις. ευρώ στη γείτονα και ότι -αυτό μας αφορά άμεσα- θα φροντίσουν οι Αραβες να προμηθευτούν οι Τούρκοι από τους Γάλλους τα πολεμικά αεροπλάνα Rafale!

Μάλιστα, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, το Παρίσι και ο ίδιος ο Μακρόν είναι ενήμεροι για τις κινήσεις αυτές των ΗΑΕ...

Αραγε, στη μεταξύ μας συμφωνία με το Παρίσι, φροντίσαμε να βάλουμε ρήτρα που να μην επιτρέπει την πώληση των υπερούχρονων αυτών μαχητικών αεροπλάνων στην Τουρκία; Ή θα την πατήσουμε όπως με τους Γερμανούς και τα υποβρυχία τύπου 214;

Βέβαια, μέχρι σήμερα, οι Γάλλοι δεν έδιναν στους Τούρκους οπλικά συστήματα που είχαν δοθεί στις Ενοπλες Δυνάμεις μας.

Θα ισχύσει η παράδοση αυτή και για τα Rafale, τις φρεγάτες Belharrag και τα φονικά όπλα που φέρουν;

Μια απάντηση από το υπουργείο Αμυνας θα ξεκαθάριζε το σοβαρό αυτό θέμα!